Gemeente Midden-Delfland

Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden

T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92

E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl

Aan de gemeenteraad

Ons kenmerk 000019707
Uw brief van
Bijlagen

Onderwerp
Ontwikkelingen jeugdbescherming

Datum
11 maart 2022

Geacht raadslid,

Bij brief van 6 juli 2021 (2021-19943/21Z.003431) hebben wij u geïnformeerd over verschillende actualiteiten rond de jeugdbescherming. Graag informeren wij u over de ontwikkelingen die de afgelopen periode hebben plaatsgevonden. Dit betreft de huidige stand van zaken ten aanzien van het verscherpt toezicht van de regio Zuidwest (ZW) door de Inspecties Gezondheid en jeugd (IGJ) en Justitie en Veiligheid (JenV) en het interbestuurlijk toezicht vanuit het Rijk. Daarnaast informeren wij u over het verbeterplan William Schrikker Stichting (WSS) en Zak- en Kleedgeld voor kinderen met een beschermingsmaatregel in een residentiële inrichting.

1. Vervolg Inspectierapport Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd

De jeugdbeschermingsregio ZW met daarin de jeugdhulpregio's Haaglanden, Midden Holland, Holland Rijnland en Zuid-Holland Zuid hebben gezamenlijk een Plan van Aanpak opgesteld (zie bijlage 1). Aanleiding voor dit plan is het rapport van 5 juli 2021 van de Inspecties in het kader van het vervolgtoezicht "Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd".

Het rapport stelt vast dat de Gecertificeerde Instellingen (GI's) inmiddels goed voldoen aan de twee normen, te weten binnen vijf werkdagen een vaste jeugdbeschermer en binnen zes weken een gedragen koers voor de aanpak van de situatie. De voornaamste kritische bevinding in het rapport is dat te veel kinderen niet tijdig passende hulp ontvangen in de regio ZW. Op grond van deze bevinding is de regio ZW voor een periode van zes maanden onder verscherpt toezicht van de IGJ en onder interbestuurlijk toezicht van het Rijk gebracht.

Beëindiging interbestuurlijk en verscherpt toezicht

Begin februari 2022 hebben wij het bericht ontvangen van het Rijk dat het interbestuurlijk toezicht zal worden beëindigd voor regio ZW. Wel zal het Rijk de komende periode het aantal kinderen dat langer dan drie maanden wacht op passende hulp maandelijks blijven monitoren. Het beëindigen van het interbestuurlijk toezicht geeft aan dat het Rijk vertrouwen heeft in onze aanpak en zij zien dat onze inspanningen effect hebben gehad op daling van het aantal kinderen die wachten op passende hulp.

Ook vanuit de IGJ is aangegeven dat het verscherpt toezicht zal worden beëindigd. Op 28 februari heeft de IGJ het definitieve rapport gepubliceerd (zie bijlage 2).

Ook al wordt het interbestuurlijk en verscherpt toezicht beëindigd, dat neemt niet weg dat we onverminderd door zullen gaan met de uitvoering van het plan van aanpak om het aantal kinderen dat wacht op passende hulp te verminderen. Onze gezamenlijke aanpak werkt en daar gaan we mee door. Hieronder een toelichting op de aanpak in de periode juli 2021 tot heden.

MIX
Van verantwoorde herkomst
FSC® C017135

Plan van Aanpak
Met het Plan van Aanpak laten wij als regio ZW zien hoe wij lokaal, regionaal en bovenregionaal de door de Inspecties gesignaleerde problematiek aanpakken. Hierbij volgen wij de normen van de inspecties: voor elk kind een vaste jeugdbeschermer, een tijdig gedragen koers en tijdig passende hulp.

Vier gezamenlijke uitgangspunten
Om dit te bereiken en te versterken hebben we als regio ZW vier gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd:
1. We werken samen om voor alle kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel tijdig passende hulp te bieden.
2. We beginnen met oplossingen voor de korte termijn.
3. We leren van de maatregelen op korte termijn en gebruiken die op verschillende niveaus om structurele verbeteringen te realiseren.
4. We grijpen de huidige situatie aan om de situatie van de jeugdbescherming structureel te verbeteren.

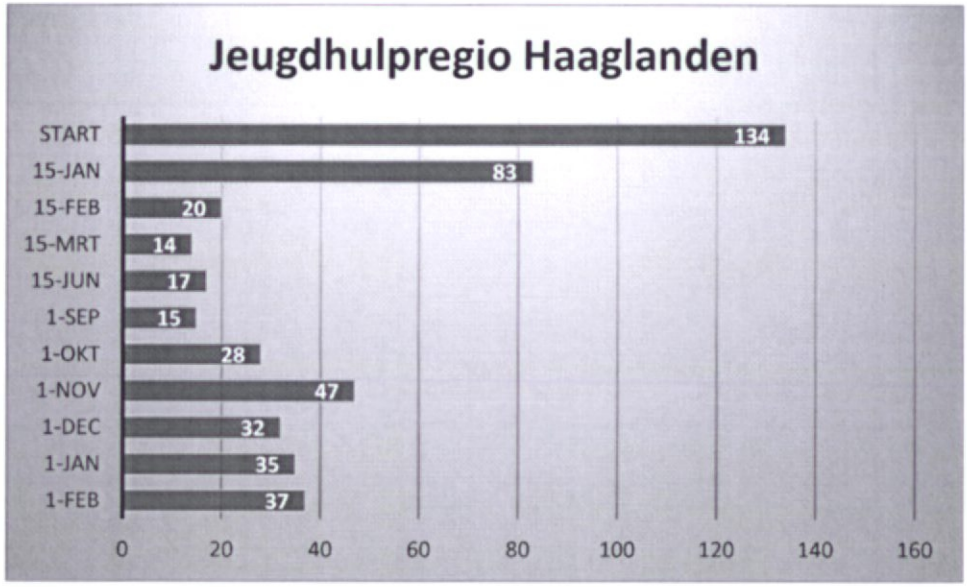
Daarbij bouwen we zoveel mogelijk door op bestaande structuren en versterken deze waar nodig.

Het gevolgde proces
Het plan van aanpak is een product van een intensieve samenwerking tussen de vier jeugdhulpregio's uit de regio ZW, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau. Conceptversies van het plan zijn besproken met GI's, jeugdhulpaanbieders en met de gemeenten en inkooporganisaties binnen de regio's. Ook is er met de Inspecties en het Rijk tussentijds regelmatig over de aanpak gesproken. Door dit proces heeft het plan een breed draagvlak bij alle betrokken partijen en dat is essentieel: alleen gezamenlijk kunnen we betekenisvolle stappen vooruitzetten.

Acht oplossingsrichtingen
De vier uitgangspunten hebben we uitgewerkt in acht oplossingsrichtingen:
1. Het verder ontwikkelen en borgen van de doorbraakaanpak op korte en lange termijn.
2. Knelpunten bij het aanbod oplossen.
3. Bovenregionale samenwerking voortzetten en intensiveren.
4. Verbeterplannen continueren.
5. Bureaucratische belemmeringen wegnemen.
6. Arbeidsmarktproblematiek aanpakken.
7. Systeemcondities en landelijk op de lossen knelpunten agenderen.
8. Voortgang bewaken en monitoren.

Analyse cijfers passende hulp
In onderstaande tabel is het aantal kinderen (voor Haaglanden) weergegeven dat in het afgelopen jaar niet tijdig (uiterlijk binnen drie maanden na uitspraak van de kinderrechter) passende hulp heeft ontvangen. In deze brief gaan we in op de cijfers voor Haaglanden, in onderliggende bijlage treft u ook de cijfers aan voor de hele regio Zuidwest.

Het aantal kinderen dat geen tijdig passende hulp heeft ontvangen (op een totaal van circa 2.260 maatregelen in regio Haaglanden):

In de tabel is goed te zien dat het aantal kinderen dat te lang op passende hulp wacht, flink is afgenomen ten opzichte van de start van de aanpak in november 2020. Na de daling van de cijfers tot aan september, zien we vanaf september 2021 weer een stijging van het aantal jeugdigen dat niet binnen drie maanden na de rechterlijke uitspraak passende hulp heeft ontvangen. Deze stijging is te verklaren door de verbreding van de aanpak naar alle GI's (ook de landelijk werkende GI's), maar ook doordat het belang om te melden vanaf dat moment beter op het netvlies stond van de jeugdbeschermers. Hierdoor worden nu ook jeugdigen gemeld die nog niet eerder waren aangemeld maar al wel langere tijd op passende hulp wachten. We zien in januari dat een aantal jeugdigen in december inmiddels van hulp is voorzien, maar dat er weer een nieuwe (ongeveer gelijke) instroom is van jeugdigen met specifieke vragen naar passende en tijdige hulp.

Analyse van de knelpunten in Haaglanden
We hebben de casuïstiek van januari 2022 voor alle gemelde jeugdigen geanalyseerd op het gewenste aanbod en de door de GI's gesignaleerde knelpunten die een rol spelen in de toeleiding naar het passend aanbod. Op 1 januari 2022 ging het in totaal om 35 wachtende jeugdigen in Haaglanden. Afgezet tegen het totaal aantal maatregelen (circa 2.260) gaat het om 1,5% van het aantal kinderen. Uit deze analyse komt het volgende naar voren.

Verblijfshulp
Van de 35 jeugdigen is er voor 16 jeugdigen een vraag naar verblijfshulp. De grootste knelpunten hierbij zijn:

- 7 jeugdigen staan op een wachtlijst voor een gezinshuis of kleinschalige woonvoorziening met intensieve begeleiding;
- 7 jeugdigen wachten op een vorm van begeleid of beschermd wonen.

Wij zijn met de betreffende aanbieders in gesprek om tot integrale systeemoplossingen te komen. Op casusniveau maken wij afspraken tijdens de experttafels/zorglogistiek. Hierbij leren en onderzoeken we aan de hand van concrete casuïstiek wat nodig is om deze zorg te transformeren.

Ambulante hulp
Voor 17 van de 35 jeugdigen wordt ambulante zorg gevraagd. Het grootste knelpunt hierbij is dat 7 jeugdigen wachten op ambulante j-GGZ. In de andere situaties wachten jeugdigen op een andere ambulante zorgvorm. Soms kiezen ouders en/of jeugdigen er ook voor om op de wachtlijst te blijven staan en niet naar een andere aanbieder doorverwezen te willen worden.

Bestuurlijk overleg ministeries van VWS en JenV
Op 14 oktober 2021 is er bestuurlijk overleg geweest tussen de regio Zuidwest en Staatssecretaris Blokhuis (mede namens de minister van JenV) over het interbestuurlijk toezicht. Tijdens dit gesprek was ook de IGJ aanwezig in het kader van het verscherpt toezicht. Vanuit het Rijk is aangegeven dat er sprake is van een goede bovenregionale samenwerking in de regio ZW. Rijk en IGJ geven de regio ZW complimenten voor het opgestelde Plan van Aanpak en benoemen dat er een goede analyse is gemaakt van de problematiek rond de doorbraakaanpak. Het Rijk wenst inzicht in de lacunes in het (bovenregionale) jeugdhulpaanbod van de regio ZW.

Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen Rijk en gemeenten om te borgen dat in de regio ZW aan de wettelijke norm en de eisen van de IGJ voldaan kan worden. Onderdelen hiervan zijn het aanscherpen van de doorbraakaanpak, een proces om te komen tot passende hulp voor jeugdigen met een maatregel, eenvoudig en eenduidig te organiseren, per eind december 2021 bovenregionale samenwerkingsafspraken om voor het organiseren van bovenregionaal toereikend hulpaanbod en tussentijdse monitoring over de voortgang van de gemaakte plannen.

Vanuit de regio ZW is benadrukt dat voor wat betreft de arbeidsmarktsituatie, de wachtlijsten bij de Raad voor de Kinderbescherming en de aansluiting met de volwassenen GGZ, samen optrekken met het Rijk essentieel is voor het welslagen van de doorbraakaanpak.

2. William Schrikker Stichting (WSS)

Tijdens het schrijven van het Plan van Aanpak is de positie op de arbeidsmarkt van de GI's zeer kwetsbaar gebleken. Drie van de vier regio's binnen ZW hebben te maken of te maken gehad met een opnamestop voor nieuwe kinderen met een beschermingsmaatregel bij de WSS, alleen in de regio Haaglanden is dit niet het geval. De WSS zag zich hiertoe genoodzaakt door een forse uitstroom van personeel in de afgelopen maanden. Ondanks de druk op de GI's lukt het om de instromende kinderen tijdig een jeugdbeschermer toe te wijzen. Dit is mogelijk dankzij de goede samenwerking tussen de drie GI's en het feit dat de vier regio's en de GI's gezamenlijk optrekken. In de regio Haaglanden is er een wekelijks instroomoverleg ingesteld met de GI's, de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) waarin we samen oplossingen bedenken zodat de jeugdbescherming haar wettelijke taak kan blijven uitvoeren.

Begin juli 2021 hebben we afspraken gemaakt over de financiering van de verbeterplannen van JB west en Leger des Heils voor het jaar 2022. Op dat moment kwam ook de vraag van de WSS voor een verbeterplan. Het is noodzakelijk om ook voor de WSS een verbeterplan in te zetten gezien de situatie van verscherpt toezicht en de kwetsbaarheid van de WSS. Het verbeterplan zorgt voor een verlaging van de caseload bij de jeugdbeschermers van de WSS. De extra kosten voor het verbeterplan bedragen op jaarbasis € 409.000 voor regio Haaglanden.

JB west is al eerder gestart met een verbeterplan. Hieruit blijkt dat cliënten meer tevreden zijn over de samenwerking en het contact met de jeugdbeschermer. Door de caseloadverlaging is er 15 minuten meer tijd per gezin, zijn er sinds januari 2021 geen wachtlijsten meer voor het toewijzen van een vaste jeugdbeschermer aan het gezin en is JB west meer in control als het gaat om het verzuim en de uitstroom van personeel.

3. Zak- en Kleedgeld voor kinderen met een beschermingsmaatregel in een residentiële inrichting

Op 23 juni hebben de Jeugdombudsman (Den Haag) en de Kinderombudsman (landelijk) het rapport "Wie geeft mij(n) zak- en kleedgeld?" uitgebracht. Met dit rapport vragen de Kinderombudsman en Jeugdombudsman aandacht voor jongeren die niet meer thuis kunnen wonen en geen zak- en kleedgeld ontvangen. De Kinderombudsman heeft al twee keer eerder onderzoek gedaan (in 2017 en 2019). Dit heeft (nog) niet tot heldere afspraken geleid en er zijn verschillen per regio, waardoor veel onduidelijkheid ontstaat over de vraag wie het zak- en kleedgeld betaalt en wie het vergoedt van kinderen die met een ondertoezichtstelling of voogdijmaatregel in een residentiële instelling verblijven.

Aanbevelingen rapport
Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de kosten van levensonderhoud van hun kinderen, inclusief het zak- en kleedgeld. Als ouders niet (meer) in staat zijn deze kosten te betalen of niet in beeld zijn, dan hebben gemeenten op basis van de Jeugdwet een zorgplicht om een financiële vergoeding beschikbaar te stellen (artikel 2.3 Jeugdwet).

In het rapport zijn de volgende aanbevelingen opgenomen om de problemen rond zak- en kleedgeld op te lossen:
- Primair is een landelijke uniforme regeling nodig. De staatssecretaris VWS wordt verzocht om deze regeling op te stellen.
- Zolang die landelijke regeling er niet is, worden gemeenten, GI's en instellingen gevraagd om dit op te pakken om te voorkomen dat kinderen de dupe worden en geen zak- en kleedgeld ontvangen.

Wij hebben afspraken gemaakt met de GI's over het betalen van het zak- en kleedgeld voor kinderen met een beschermings- en een reclasseringsmaatregel in de regio Haaglanden. Naar schatting gaat het om circa 30 kinderen in regio Haaglanden, waaronder 15 kinderen in Den Haag. Totdat er een landelijke regeling is, gelden de werkbare afspraken voor de regeling zak- en kleedgeld en ontvangen alle kinderen zak- en kleedgeld in de regio Haaglanden.

Tot slot
Wij zullen u informeren over verdere ontwikkelingen op deze dossiers wanneer daar aanleiding voor is.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Martien Born
Gemeentesecretaris

Arnoud Rodenburg
burgemeester